

Pälkäneen kunnan esiopetusyksiköiden oppilashuoltosuunnitelma

- Kostian esiopetus
- Luopioisten esiopetus (myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021-24)
- Harjun esiopetus
- HermAnnin esiopetus (tarvittaessa)
- Aitoon esiopetus (tarvittaessa)
- Viirikukon Kilpukat esiopetus (kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021-24)

Päivitetty 01.06.2021

Pälkäneen esiopetuksen suunnitelma: OPPILASHUOLTO

Esiopetussuunnitelmassa kuvataan esiopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat. Siinä määritellään esiopetusopetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä yksikkökohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset. Oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaaviin linjauksiin on tarkoituksenmukaista sisällyttää suunnitelmien perusrakenne ja osa suunnitelmiin sisältyvistä asioista, jolloin turvataan suunnitelmien riittävä yhdenmukaisuus kaikissa esiopetusyksiköissä. Yhteisiä osuuksia täsmennetään ja täydennetään yksikkökohtaisesti. Tämä oppilashuoltosuunnitelma kattaa myös kaksivuotisen esiopetuskokeilun 2021–24.

Oppilashuoltosuunnitelman sisältö:

- 1 Oppilashuolto ja sen rakenne**
- 2. Oppilashuollon toteutus**
- 3. Tarvittavat oppilashuoltosuunnitelmat**
- 4. Henkilötietojen salassapito ja käsittely oppilashuoltotyön yhteydessä**

1. Oppilashuolto ja sen rakenne

Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetuksessa. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko esiopetusyksikköä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon.

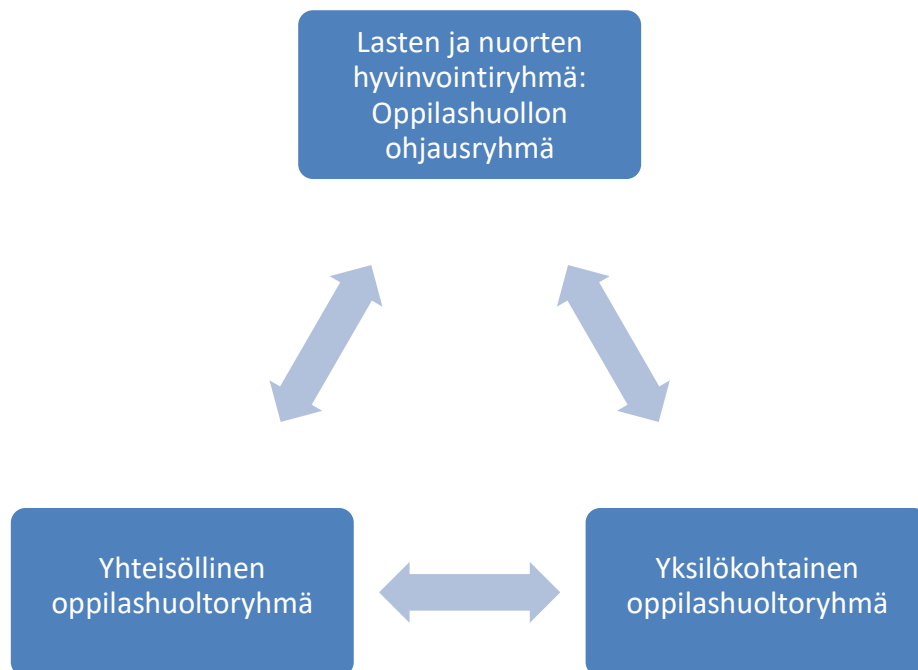
Esiopetuksessa oppilashuolto on kaikkien siinä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu esiopetusyksikön hyvinvoinnista on sen henkilökunnalla.

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän esiopetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhuollon palvelut. Oppilashuoltoa toteutetaan opetuspalveluiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä lasten ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Oppilashuollon rakenne

Oppilashuoltoryhmät toimivat Pälkäneellä kolmella tasolla:

1. Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
2. Esiopetusyksiköiden oppilashuoltotyötä koordinoiva hyvinvointiryhmä
eli yhteisöllinen oppilashuolto
3. Yksilökohtainen oppilashuolto ja sitä varten tapauskohtaisesti perustettavat ryhmät

2. Oppilashuollon toteutus

2.1 Pälkäneen monialaisen oppilashuollon yhteistyö: Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä

Oppilashuollon ohjausryhmänä ja samalla lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman seurantar ryhmäksi kootaan asiantuntijaryhmä, johon kuuluvat: johtava erityisopettaja, koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, päätoimiset rehtorit, sivistysjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja. Ohjausryhmä voi tarvittaessa kuulla eri tahoja, mm. opiskelijakuntien ja vanhempainyhdistyksen edustajia.

2.2 Esiopetuksen oppilashuoltotyö

1. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä
2. Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö vastaa esiopetusyksikön oppilashuoltotyöstä. Hän päättää, kuka toimii yhteisöllisen hyvinvointiryhmän johtajana ja kuka kirjaa käsitellyt asiat. Ryhmä tekee kokouksistaan muistion.

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö vastaa oppilashuoltotyön arvioinnista yhdessä varhaiskasvatusjohtajan kanssa.

2.2.1 Yhteisöllinen oppilashuolto eli yksikkökohtaiset hyvinvointiryhmät

Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyksikön ja lapsiryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen ovat yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen oppilashuolto luo esiopetuksessa edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin, joihin kuuluvat niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana yksikkökohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja, varhaiskasvatuksen opettaja tai rehtori ilmoittaa esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.

Rakennuksesta sekä opetustiloista ja – välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.

Yhteisöllisestä oppilashuollosta vastaa yksikkökohtainen hyvinvointiryhmä, jonka puheenjohtajana toimii koulun rehtori, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö tai hänen määräämänsä viranhaltija. Ryhmän jäseninä voivat olla seuraavat henkilöt:

- Koulun rehtori ja / tai varhaiskasvatuksen aluepäällikkö
- Yksikön varhaiskasvatuksen opettaja, vastuuopettaja
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO)
- Koulupsykologi
- Terveystenhoitaja
- Kuraattori
- Avustajat
- Muu esiopetuksen henkilökunta
- Muu henkilöstö, joka toimii esiopetustiloissa mm. kiinteistönhoitaja, vanhempainyhdistyksen edustus.

Esiopetuksen yksikkökohtaisen hyvinvointiryhmän tehtävänä on huolehtia oppimisympäristön sekä lasten ja henkilökunnan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Oppimisympäristön turvallisuuteen, terveellisyyteen ja esteettömyyteen liittyvät:

- Rauhallinen ilmapiiri
- Yhdessä sovitut säännöt
- Lasten suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Tiloista sekä opetus- ja leikkivälineistä huolehtiminen
- Yhtenäinen toimintakulttuuri eri tilanteissa
- Esiopetusympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistäminen ja seuraaminen
- Koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat
- Kolmiportaisen tuen seuranta

2.2.2 Yksilökohtainen oppilashuolto

- Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan lapselle annettavia terveydenhuollon palveluja, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina
- oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä
- yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

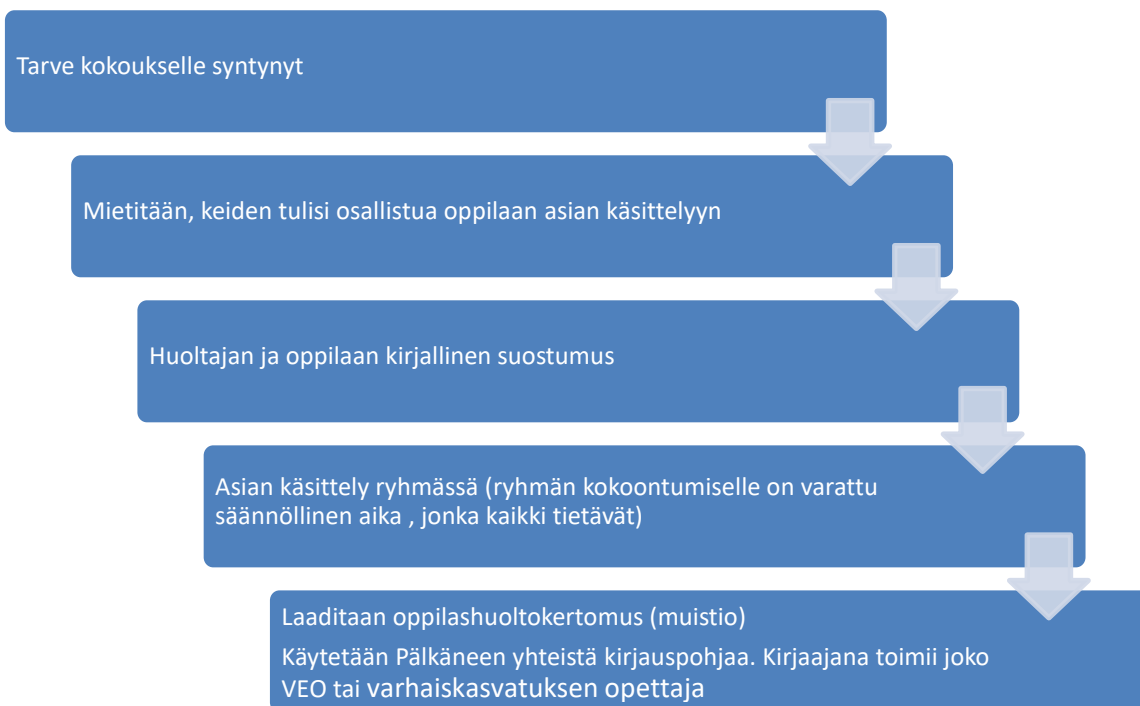
Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Esiopetuksen oppilashuollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että esiopetuksen arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti.

Ryhmän koollekutsuja on se esiopetushenkilöstön tai oppilashuollon henkilöstön edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu.

Yksittäisen lapsen asian käsittely oppilashuoltotyössä:

- Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö kokoaa, mutta voi määrätä myös toisen koollekutsujan
- Monialainen kokoonpano
- Ryhmän nimeämä vastuuhenkilö (varhaiskasvatuksen opettaja tai VEO).

Ryhmä kootaan tapauskohtaisesti ja ryhmässä käsitellään vain yksittäisen lapsen asioita.

Asia käsitellään yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Paikalla voivat olla vain ne henkilöt, joille asian käsittely välittömästi kuuluu ja joiden läsnäoloon on kirjallinen sekä yksilöity suostumus.

Lapsen tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan **oppilashuoltokertomus (muistio)**. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen lapsen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet (kolmiportainen tuki)
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille tai varhaiskasvatuksen opettajalle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden lasten turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

3. Oppilashuoltosuunnitelmat

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä.

Suunnitelmat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus
- paikalliseen esiopetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta
- yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma.

3.1 Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Esiopetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä esiopetuksen henkilöstön, lasten ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilashuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman esiopetusyksikön yhteinen. Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

Oppilashuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla esiopetuksen henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

Pälkäneen kunnan esiopetusyksiköissä käytetään seuraavia oppilashuollon palveluita:

LUOPIOISTEN EO (myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021–24)	AITOON EO (tarvittaessa)	KOSTIAN EO	HERMANNIN EO / VIIRIKUKON EO (tarvittaessa) (myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021–24)	HARJUN EO
VEO	VEO	VEO	VEO	VEO
koulun erityisopettaja	koulun erityisopettajat	koulun erityisopettajat	koulun erityisopettajat	koulun erityisopettajat
neuvola	neuvola	neuvola	neuvola	neuvola
Pälkäneen kunta: koulupsykologi				
Kangasalan perheneuvola: psykologit puheterapeutti fysioterapeutti				
Kangasalan terveystakeskus: puheterapeutti				
yksityiset puhe- ja toimintaterapiapalvelut:				
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri: asiantuntijat				
kuntoutusohjaajat:				
perhetyöntekijät ja sosiaalitoimi:				

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien palvelut ovat toimintakauden aikana säännöllisiä kaikissa ryhmissä. Erityisopettajat toimivat eri yksiköissä erityisvarhaiskasvatuksen asiantuntijoina ja osallistuvat työyhteisöjen ammattitaidon ja varhaiskasvatuksen kehittämiseen konsultoimalla sekä

muokkaamalla pedagogisia oppimisympäristöjä ja toimintatapoja esiopetusryhmän henkilökunnan kanssa.

Esiopetusyksiköissä päätetään yhdessä VEO:n kanssa oppilashuoltoryhmän koolle kutumisesta. Eri yhteistyötahojen kokoonkutsujana toimii VEO ja tarvittaessa varhaiskasvatuksen aluepäällikkö. Oppilashuoltoryhmässä puheenjohtaja ja kirjaaja sovitaan tapauskohtaisesti.

Oppilashuoltoryhmässä sovitaan mahdollisesta seurannasta ja menetelmistä, joilla lasta ja ryhmän toimintaa tuetaan. Tämä koskee sekä yksittäistä lasta, että koko ryhmää tarpeen niin vaatiessa.

3.2 Yksikkökohtainen hyvinvointiryhmä

Yhteisölliset oppilashuoltoryhmät kokoontuvat alla olevan taulukon mukaisesti, kerran syksyllä ja kerran keväällä ja aina tarpeen vaatiessa. Kokoonkutsujana toimii varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, kun esiopetuksen henkilökunta on ottanut aluepäällikköön asiasta yhteyttä. Luopioisten ja Kostian esiopetusryhmissä tehdään yhteisöllistä yhteistyötä lähikoulujen oppilashuoltoryhmien kanssa ja niissä kokoonkutsujana toimivat koulujen rehtorit, jos näin sovitaan.

LUOPIOISTEN EO (myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021–24)	AITON EO (tarvittaessa)	KOSTIAN EO	HERMANNIN EO /VIIRIKUKON EO (tarvittaessa) (myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu 2021–24)	HARJUN EO
Yhteisöllinen OHR yhdessä Kirkonkylän koulun kanssa koulun ohjeistuksen mukaan	Yhteisöllinen OHR yhdessä Aitoon koulun kanssa koulun ohjeistuksen mukaan	Yhteisöllinen OHR yhdessä Kostian koulun kanssa koulun ohjeistuksen mukaan	Päiväkotikohtaiset yhteisölliset OHR tapaamiset	Päiväkotikohtaiset yhteisölliset OHR tapaamiset
Yhteinen turvallisuus-suunnitelma Kirkonkylän koulun kanssa	Yhteinen turvallisuus-suunnitelma Aitoon koulun kanssa	Kostian esiopetuksen oma turvallisuus-suunnitelma	Päiväkotikohtaiset turvallisuus-suunnitelmat	Päiväkotikohtaiset turvallisuus-suunnitelmat
Yhteiset palo- ja turvallisuus-tarkastukset Kirkonkylän koulun kanssa	Yhteiset palo- ja turvallisuus-tarkastukset Aitoon koulun kanssa	Kostian eo:n oma palo- ja turvallisuus-tarkastus	Päiväkotikohtaiset palo- ja turvallisuus-tarkastukset	Päiväkotikohtaiset palo- ja turvallisuus-tarkastukset
kiinteistönhoitaja	kiinteistönhoitaja	kiinteistönhoitaja	kiinteistönhoitaja kiinteistöyrittäjä	kiinteistönhoitaja
Yhteiset poistumis-harjoitukset Kirkonkylän koulun kanssa	Yhteiset poistumis-harjoitukset Aitoon koulun kanssa	Tähtimöiden ja Vanamoiden yhteinen poistumis-harjoitus	Päiväkotikohtaiset poistumis-harjoitukset	Päiväkotikohtaiset poistumis-harjoitukset

		Kostian esiopetuksessa		
Kiusaamisen vastaisen toiminnan apuvälineinä ovat MiniVerso –sovittelu-menettelmä sekä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma 2021	Kiusaamisen vastaisen toiminnan apuvälineinä ovat MiniVerso – sovittelu-menettelmä sekä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma 2021	Kiusaamisen vastaisen toiminnan apuvälineinä ovat MiniVerso –sovittelu-menettelmä sekä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma 2021	Kiusaamisen vastaisen toiminnan apuvälineinä ovat MiniVerso –sovittelu-menettelmä sekä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma 2021	Kiusaamisen vastaisen toiminnan apuvälineinä ovat MiniVerso –sovittelu-menettelmä sekä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma 2021

Oppilashuoltoryhmään kutsutaan tarpeen mukaan eri tahoja: Kangasalan sosiaali- ja terveyskeskus, PENE, TAYS, koulukuljetus, yksityiset kuntoutuspalvelut, lähikoulu, lähipäiväkodit tai -ryhmäperhepäiväkodit, MLL, Seurakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, Tekniset palvelut, Siivous- ja ruokapalvelut, Pirkanmaan pelastuslaitos, poliisi, muut mahdolliset yhteistyötahot.

Oppilashuoltotyö järjestetään yhteistyössä opetus-, sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa, jotka ovat vastuussa oppilashuoltopalveluista. Oppilashuoltotyö on moniammatillista ja yhteistyötä, johon osallistuvia henkilöitä ei voida etukäteen tarkoin määrittellä. Virallisten yhteistyötahojen lisäksi yhteistyökumppaneina voivat olla myös lapselle läheiset henkilöt.

Keväällä huhtikuussa tai toukokuussa pidetään tuleville esioppilaille tutustumispäivä tulevaan esiopetuspaikkaan.

Ennen lapsen siirtymistä esiopetukseen, varhaiskasvatuksen opettaja/vastuuhenkilö ja huoltaja / huoltajat käyvät arviointi- ja palautekeskustelun päiväkodilla/ryhmäperhepäiväkodilla. Keskustelussa käydään läpi Opinpolku- lomake (varhaiskasvatuksesta esiopetukseen siirryttäessä), jonka varhaiskasvatuksen opettaja/vastuuhenkilö toimittaa tulevan esiopetusryhmän opettajalle. Tiedot siirretään muistitikulla sekä alkuperäinen vanhempien allekirjoittama lomake paperisena.

Esiopetusympäristöt on suunniteltu turvallisiksi, jotta tapaturmilta vältyttäisiin. Jos tapaturmia silti sattuu, on henkilökuntaa koulutettu ensiaputaitoiseksi ja he tietävät, mihin ottavat ensisijaisesti yhteyttä tapaturman sattuessa. Pälkäneen kunta on vakuuttanut esiopetuksessa olevat lapset esiopetuksen ja esiopetuksen osapäivähoidon ajalta vakuutusyhtiö Pohjantähdessä.

Esiopetuksessa on käytössä Pälkäneen varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelma 2021 ja yksikkökohtaiset turvallisuussuunnitelmat, joista osa on yhdessä lähikoulun kanssa. Turvallisuussuunnitelmissa on kerrottu, miten toimitaan äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Esiopetusryhmissä huolehditaan, että koko henkilökunta on tietoinen toimintatavoista kriisien ja uhkatilanteiden varalta. Tästä vastaa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja aluepäällikön / rehtorin tuella. Toimintavalmiuksia harjoitellaan säännöllisesti kerran toimintakaudessa poistumisharjoituksilla. Turvallisuussuunnitelmia arvioidaan ja päivitetään vuosittain.

Kiinteistöhoitajat vastaavat poistumisreittien, poistumisvalojen, sekä poistumismerkkien kunnosta. Samoin he vastaavat sammutuskaluston päivityksistä ja kunnosta. Toimipisteissä tehdään säännölliset palo- ja turvallisuustarkastukset kerran kolmessa vuodessa. Henkilökunta kertoo vanhempainilloissa yksikön käytössä olevasta turvallisuussuunnitelmasta ja tehtävästä poistumisharjoituksesta.

Kriisitilanteiden jälkikäsitellyssä käytetään tarvittavia terveys- ja sosiaalipalveluiden ja mahdollisesti seurakunnan palveluja.

Esiopetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti koulujen järjestämiä **koulukuljetuksia**. Osa kuljetuksista on yhteisiä koulujen kanssa. Esiopetuksessa pyritään välttämään kuljetusten pitkiä odotusaikoja. Jos odotusaikoja tulee, niin henkilökunta järjestää lapsille valvottua toimintaa. Henkilökunta huolehtii, että lapset saatetaan kuljetuksiin, osa linja-autoille ja osa takseihin. Takseissa pidetään aina turvavyöt kiinni ja siitä huolehtii ja vastaa taksikuljettaja.

Kiusaamisen ehkäisemisessä oleellista on tavoitteellinen ja suunnitelmallinen toiminta. Kiusaamisen ehkäisy on vaikuttamista lapsiryhmän toimintaan. Ryhmytyksen avulla vahvistetaan myönteisiä vuorovaikutustaitoja ja luodaan turvallinen ilmapiiri. Kiusaamisen ehkäisyyn on luotava toimintatavat, jotka sopivat kullekin lapsiryhmälle ja kiusaamisen ehkäisy tulisi nähdä osana arjen pedagogiikkaa. Kiusaamiseen voidaan vaikuttaa jatkuvan havainnoinnin kautta. Havainnoimalla saadaan paljon tietoa lasten sosiaalisista suhteista, lapsiryhmän dynamiikasta sekä yksittäisen lapsen vuorovaikutustaidoista. Kasvattajien tietoisuus omasta toiminnastaan on lähtökohta kiusaamisen ennaltaehkäisylle. Työ alkaa yhteisellä arvokeskustelulla, siitä millaisia kasvatusarvoja yksiköllä on ja miten nämä arvot näkyvät arjessa. Yhteisiin yleisesti hyväksytyihin arvoihin sitoudutaan ryhmän tiimisopimuksella.

Kiusaamistilanteeseen puututaan välittömästi ja siihen reagoidaan yhteisesti sovitulla tavalla. Kiusaamiseen puuttuminen on tehtävä hienovaraisesti, sillä tarkoituksena on ennaltaehkäistä kiusaaja-kiusattu-roolien muodostuminen ja ylläpitää luottamuksellista sekä turvallista suhdetta lasten ja aikuisten välillä.

Kiusaaminen on yleensä tietoista, toistuvaa, tahallista, systemaattista ja ryhmässä tapahtuvaa negatiivista toimintaa. Siihen liittyy usein voimasuhteiden epätasapaino, jossa kiusattu on puolustuskyvytön kiusaajaansa/ kiusaajiinsa nähden. Kiusaaminen loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Kiusaaminen on kuitenkin aina yksilöllinen kokemus, eikä sen välttämättä tarvitse olla toistuvaa, vaan ratkaisevaa on lapsen reagointi tai oma kokemus siihen. Joskus kiusattu itse ei koe olleensa kiusattu, vaikka kiusaamista on havaittu tapahtuvan. Tällöin on aikuisen velvollisuus puuttua asiaan. Kiusaaja voi olla lapsi tai aikuinen. Kiusaaminen voi olla sekä sanallista, fyysistä että sosiaalista.

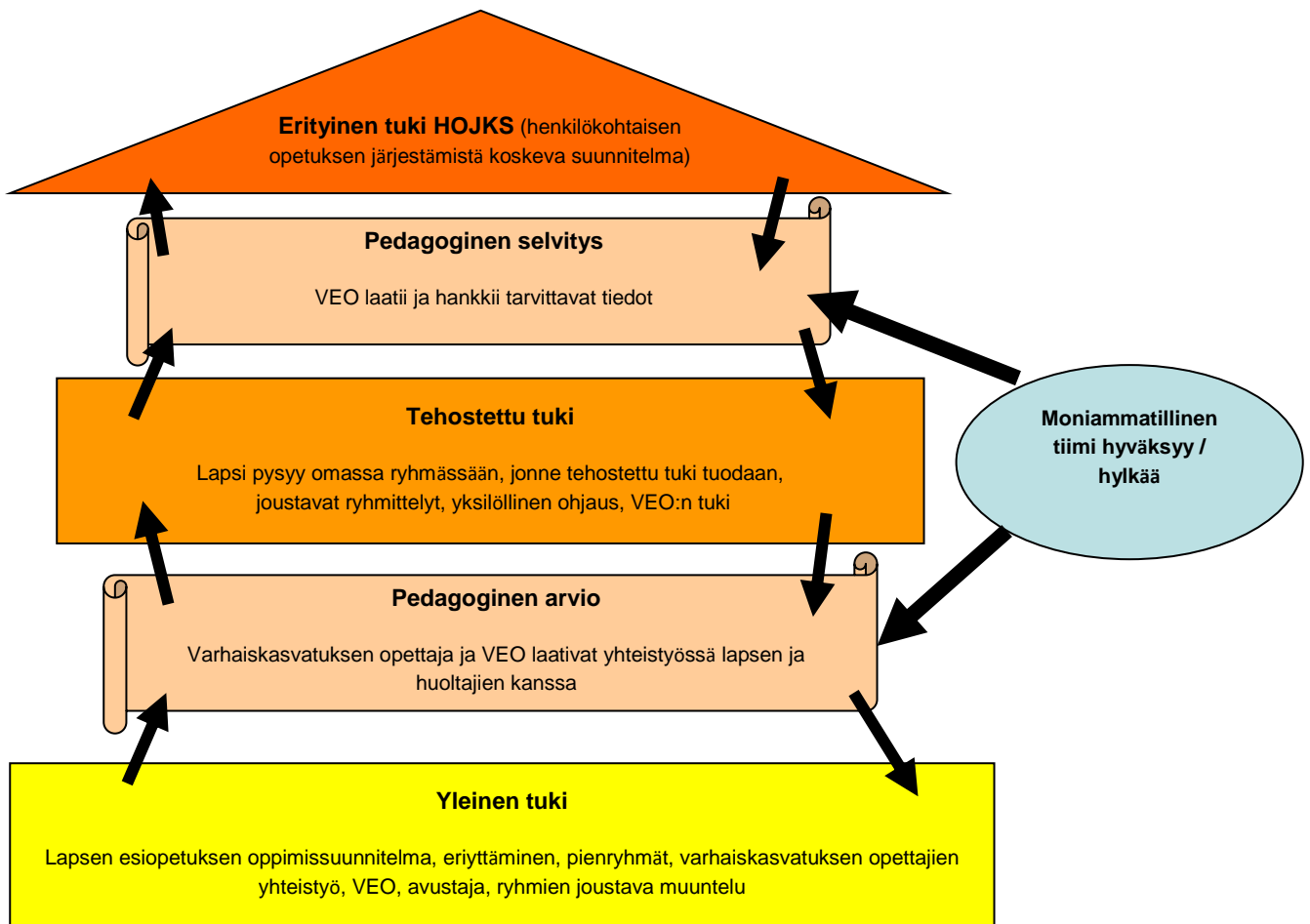
Sanallista kiusaamista on esim. nimittely, haukkuminen, lällättäminen, sanomisten toistelu ja kommentointi, pilan teko, juorujen levittäminen, hännääminen, kiristäminen.

Sosiaalista kiusaamista on esim. leikkien ja ryhmän ulkopuolelle jättäminen, takanapäin juoruilu, manipulointi, toisen puheen huomiotta jättäminen, uhkailu, kiristäminen, leikin sääntöjen muuttaminen, ilmeily ja ilveily.

Fyysistä kiusaamista on esim. nipistely, lyöminen, kamppaaminen, töniminen, pureminen, potkiminen, estäminen, vaatteiden repiminen, kivien/ hiekan/tavaroiden heittäminen, leikkien sotkeminen, tavaroiden omiminen ja piilottelu.

Pälkäneen varhaiskasvatuksessa on käytössä kiusaamisen ja puuttumisen suunnitelma (päivitetty 2021).

Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Kaavio: Lapsen tuki esiopetuksessa

Esiopetuksen yleinen tuki

Laadukas esiopetus on perusta lapsen kasvulle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Vaikeuksia ehkäistään ennakolta esimerkiksi erilaisilla työtavoilla ja pedagogisilla menetelmillä, ryhmä joustavasti muuntelemalla sekä opettajien keskinäisellä ja muun henkilöstön yhteistyöllä. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Huoltajan ja lapsen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Yleisen tuen aikana lapsen tuen tarpeisiin vastataan käyttämällä esimerkiksi hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa soveltuvia materiaaleja ja välineitä, esiopetukseen soveltuvia opetusohjelmia ja osa-aikaista erityisopetusta.

Pälkäneellä lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma yhdessä huoltajan/huoltajien kanssa (Opinpolku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen- lomake). Esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen opettaja ja huoltaja/huoltajat käyvät arviointi- ja palautekeskustelun lapsen esiopetusvuodesta. Keskustelussa huoltajan/huoltajien kanssa käydään läpi Opinpolku esiopetuksesta kouluun- lomake (tiedonsiirtolomake kouluun), jonka varhaiskasvatuksen opettaja toimittaa lapsen tulevaan kouluun.

Pälkäneellä kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuvalla lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma ensimmäisen esiopetusvuoden syksyllä yhdessä huoltajan/huoltajien kanssa

(Opinpolku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen -lomake). Ensimmäisen esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen opettaja ja huoltaja/huoltajat käyvät arviointi- ja palautekeskustelun lapsen esiopetusvuodesta. Toisen esiopetusvuoden syksyllä lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma yhdessä huoltajan/huoltajien kanssa (Opinpolku-lomake). Jälkimmäisen esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen opettaja ja huoltaja/huoltajat käyvät arviointi- ja palautekeskustelun lapsen esiopetusvuodesta. Keskustelussa huoltajan/huoltajien kanssa käydään läpi Opinpolku esiopetuksesta kouluun- lomake (tiedonsiirtolomake kouluun), jonka varhaiskasvatuksen opettaja toimittaa lapsen tulevaan kouluun.

Esiopetuksen tehostettu tuki

Lapselle, joka tarvitsee säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä, niin kauan kuin lapsi sitä tarvitsee. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Lapsi tarvitsee yleensä myös useampia tukimuotoja. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia esiopetuksen tukimuotoja lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta. Tuki järjestetään opettajien ja henkilöstön yhteistyönä. Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon.

Päikäneellä lapselle voidaan laatia pedagoginen arvio jo edellisenä keväänä varhaiskasvatuksessa, ennen hänen siirtymistään esiopetukseen. Näin toimitaan silloin, kun hänen arvioidaan tarvitsevan tehostettua tukea esiopetuksessa tai lapsella on ollut tehostettu tuki mahdollisesti jo varhaiskasvatuksessa. Pedagoginen arvio voidaan laatia myös esiopetusvuoden aikana. Yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä lapsen tarpeiden, että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Varhaiskasvatuksen opettaja laatii kirjallisen pedagogisen arvion tai päivittää jo varhaiskasvatuksessa lapselle laaditun pedagogisen arvion ennen moniammatillista oppilashuollon palaveria. Tarvittaessa arvion laatimisessa käytetään muita asiantuntijoita. Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa palaaminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa, mukaan kutsutaan lapsen huoltaja/huoltajat. Tehostetun tuen aikana lapselle järjestettävä tuki kirjataan lapsen tehostetun tuen oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma on hyväksyttyyn oppimissuunnitelmaan perustuva suunnitelma lapsen kasvun ja oppimisen tavoitteista, tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä lapsen tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta.

Esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, huoltaja/huoltajat ja koulun erityisopettaja (sekä mahdolliset muut asiantuntijat) käyvät arviointi-, palaute- ja tiedonsiirtokeskustelun lapsen esiopetusvuodesta ja tehostetun tuen oppimissuunnitelman toteutumisesta. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimittaa lapsen tulevaan kouluun kopion lapsen tehostetun tuen oppimissuunnitelmasta ennen kevätlukukauden päättymistä.

Päikäneellä kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin.

Esiopetuksen erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan niille lapsille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muuten. Erityisen tuen tehtävänä on antaa lapselle kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kasvun ja oppimisen tukea sekä edistää hänen oppimisedellytyksiään. Lapsen erityisestä tuesta voidaan päättää joko esiopetuksen aikana tai ennen esi- ja perusopetuksen alkamista. Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ilman sitä edellyttävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että lapsen opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Yleensä erityisen tuen päätös tehdään aikaisintaan esiopetuksen alkaessa. Ainoastaan pidennettyä oppivelvollisuutta tarvitsevalle lapselle se tulee tehdä viisivuotiaana.

Mikäli lapselle on tehty erityisen tuen päätös ennen esiopetusvuoden alkamista, niin silloin hänelle ei esiopetusvuoden alussa tehdä pedagogista selvitystä, erityisen tuen tarpeen selvittämistä varten. Tällöin lapselle laaditaan esiopetusvuoden alkaessa HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) yhdessä huoltajan/huoltajien kanssa. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat.

Esi- ja perusopetuksen aikana, ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä esiopetuksen järjestäjän on tehtävä lapsesta pedagoginen selvitys. Opetuksen järjestäjän päättämä viranhaltija tai työntekijä hankkii lapsen esiopetuksesta vastaavilta opettajilta kirjallisen selvityksen lapsen oppimisen etenemisestä. Lisäksi hän hankkii oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä tehdyn kirjallisen selvityksen lapsen saamasta tehostetusta tuesta ja lapsen kokonaistilanteesta. Näiden kahden selvityksen perusteella esiopetuksen järjestäjä tekee arvion lapsen erityisen tuen tarpeesta. Selvitysten ja niiden pohjalta laaditun arvion muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan pedagogiseksi selvitykseksi. Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi lapselle on laadittava henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen.

Pälkäneellä varhaiskasvatuksen erityisopettaja hankkii ja toimittaa lapsen erityisen tuen päätökseen liittyvät asiakirjat sivistysjohtajalle viranhaltijapäätöstä varten.

Esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, huoltaja/huoltajat ja koulun erityisopettaja (sekä mahdolliset muut asiantuntijat) käyvät arviointi-, palaute- ja tiedonsiirtokeskustelun lapsen esiopetusvuodesta ja HOJKS:n toteutumisesta. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimittaa lapsen tulevaan kouluun kopion HOJKS:sta ennen kevätlukukauden päättymistä.

Pälkäneellä kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin.

Erityisopetus

Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta lapsen tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus ja lapsen saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden. Sellaiselle lapselle, jolle on tehty erityisen tuen päätös, annetaan erityisopetusta hänelle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti. Erityisopetukseen sisältyvillä pedagogisilla ratkaisuilla pyritään ensisijaisesti

turvaamaan lapsen oppiminen. Pedagogiset ratkaisut voivat liittyä esimerkiksi opetukseen ja työtapoihin tai valittaviin materiaaleihin ja välineisiin. Oppimista tukevien erityisopetuksen pedagogisten ratkaisujen lisäksi erityistä tukea saavalla lapsella on oikeus myös muuhun esiopetuksen tukeen, esimerkiksi yksilökohtaiseen oppilashuoltoon, tulkitsemis- ja avustajapalveluihin sekä erityisiin apuvälineisiin.

Pidennetty oppivelvollisuus

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta perusopetuslaissa säädettyä aikaisemmin. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 11 vuotta. Esiopetus voi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalle lapselle annettavassa esiopetuksessa kestää yhden tai kaksi vuotta. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään tällöin myös päätös erityisestä tuesta. Lapselle laaditaan HOJKS esiopetuksen alkaessa. Lapsen ohjautuminen riittävän varhain tuen piiriin edellyttää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä. Lapsen huoltajille tulee antaa ajoissa tietoa pidennetyn oppivelvollisuuden eri vaihtoehdoista ja valinnan vaikutuksista.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten esiopetus voidaan järjestää vaihtoehtoisesti kolmella tavalla:

- Lapsi aloittaa oppivelvollisuutta edeltävässä esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta, jatkaa toisen vuoden oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluvassa esiopetuksessa ja aloittaa tämän jälkeen perusopetuksen.
- Lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa yhden vuoden, minkä jälkeen hän aloittaa perusopetuksen.
- Lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa kaksi vuotta. Tällöin lapsi aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin eli sinä vuonna, kun hän täyttää 8 vuotta. Perusopetuksen myöhemmästä aloittamisesta on tehtävä erillinen hallintopäätös.

Päälkäneellä sivistysjohtaja tekee viranhaltijapäätöksen pidennetystä oppivelvollisuudesta.

Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Osa-aikainen erityisopetus:

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan lapsille, joilla on esimerkiksi kielellisiin, matemaattisiin tai motorisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, vaikeuksia oman toiminnan ohjauksessa, tarkkaavaisuudessa tai vuorovaikutustaidoissa. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja ehkäistä kehityksen ja oppimisen vaikeuksia. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikilla tuen tasoilla.

Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja erityiset apuvälineet:

Lapsella on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut ja erityiset apuvälineet kaikilla tuen tasoilla. Tarkoituksena on turvata lapselle kasvun ja oppimisen perusedellytykset, esteettömyys ja mahdollisuus

vuorovaikutukseen kaikissa oppimisympäristöissä. Lapsi voi esimerkiksi tarvita puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiokeinoja, viittomakielen tulkkia tai viittomakielentaitoista avustajaa. Erityisten apuvälineiden tarve voi liittyä näkemiseen, kuulemiseen, liikkumiseen tai muuhun fyysiseen tarpeeseen. Se voi liittyä myös oppimisen erityistarpeisiin. Tällöin käytetään esimerkiksi tietoteknisiä sovelluksia, matematiikan havainnollistamisen välineitä tai keskittymistä tukevia apuvälineitä. Tarkoituksena on turvata lapselle kasvun ja oppimisen perusedellytykset, esteettömyys ja mahdollisuus vuorovaikutukseen kaikissa oppimisympäristöissä.

Yksilökohtainen oppilashuolto

Esiopetuksen oppilashuollon tehtävä on sekä tukea lasten osallistumista esiopetukseen luomalla terve ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö, että tunnistaa varhaisessa vaiheessa lapsen kehityksen ja oppimisen esteitä ja puuttua niihin.

Oppilashuoltotyöryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, terveydenhoitaja, aluepäällikkö sekä tarvittaessa esim. perheneuvolan, sosiaalityön, koulun edustajia ja muita yhteistyötahoja. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja ryhmän kokoonkutsujana toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Vanhemmat kutsutaan mukaan oppilashuoltoryhmään ja heiltä pyydetään kirjallinen lupa lapsen asioiden käsittelyyn.

Oppilashuollossa kehitetään, seurataan ja arvioidaan esiopetusryhmien hyvinvointia. Lapsen yksilölliset tarpeet huomioidaan ryhmän arjessa. Pyritään kasvun ja oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien sekä muiden ongelmien ehkäisemiseen, tunnistamiseen, lieventämiseen ja poistamiseen mahdollisimman varhain. Seurataan ja tuetaan jokaisen lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tarvittaessa puututaan lapsen hyvinvoinnissa tapahtuviin muutoksiin yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppilashuoltoryhmän toiminta kuuluu vaitiolovelvollisuuden piiriin. Henkilötietojen käsittelyssä lähtökohdana on luottamuksellisuus yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Oppilashuoltoryhmässä lapsen asioiden käsittelyyn osallistuvat lapsen kanssa välittömästi työskentelevät henkilöt.

Oppilashuoltokertomus laaditaan oppilashuoltoryhmässä ja kirjaajana toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Huoltajat saavat oppilashuoltokertomuksen luettavakseen ja kun se on allekirjoituksin vahvistettu, alkuperäinen jää varhaiskasvatuksen erityisopettajalle arkistoitavaksi. Tarvittavat kopiot annetaan oppilashuoltoryhmässä päätetyille osapuolille.

Esiopetuksessa on käytössä yhteinen **lääkehoitosuunnitelma** varhaiskasvatuksen kanssa. Se täytetään, kun tarvetta ilmenee. Erityisruokavalioissa tehdään tiivistä yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa. Ennen esiopetuksen alkamista huoltajat täyttävät erityisruokavaliokaavakkeen ja lisäävät siihen mahdollisen lääkärintodistuksen ja toimittavat sen lapsensa esiopetusyksikön ruoanvalmistuskeittiölle. Tarvittava kopio myös esiopetusyksikköön, tästä huolehtii ruoanvalmistuskeittiö. Alkuperäinen lääkärintodistus palautetaan kopioinnin jälkeen huoltajille.

3.3 Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen lasten ja huoltajien kanssa

Kun esiopetuksessa nousee huoli lapsen kehityksestä tai sosiaalisista suhteista esiopetusryhmässä, näistä asioista keskustellaan aina ensisijaisesti lapsen vanhempien kanssa. Tarvittaessa asiat viedään joko yhteisölliseen tai yksilölliseen oppilashuoltoryhmään vanhempien

luvalla ja siihen kutsutaan tarvittavia yhteistyötahoja. Ryhmässä sovitaan palaverissa lasta koskevien asioiden seurannasta ja arvioinnista sekä mahdollisesti seuraavasta palaverista.

Oppilashuoltoryhmän kokoontumisista tiedotetaan ajoissa sekä vanhemmille että muille yhteistyötahoille. Esiopetusvuoden alussa vanhempainillassa käsitellään sekä yksilöllinen että yhteisöllinen oppilashuoltotyö.

3.4 Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Oppilashuoltosuunnitelman seurannasta vastaa yksikön varhaiskasvatuksen opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja aluepäällikön kanssa. Oppilashuoltoryhmien kokoontumista seurataan esiopetusvuoden aikana (aikataulutusta, tietojen keräämistä, säilyttämistä ja jakamista). Tästä vastaa varhaiskasvatuksen opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja varhaiskasvatuksen aluepäällikön kanssa. Seurantatietoja käsitellään ja hyödynnetään oppilashuollon kehittämässä ja niistä tiedotetaan myös huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille.

Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen ovat osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetus-, sosiaali- ja terveyspalveluiden oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

4. Henkilötietojen salassapito ja käsittely oppilashuoltotyön yhteydessä

Esiopetuksen järjestämisestä vastaavien tahojen jäsenet (henkilökunta, terveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja opetusharjoittelua suorittavat) eivät saa ilmaista sivullisille, mitä he ovat työssään saaneet tietää lasten, henkilöstön tai heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa tai salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään, on oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle sekä perusopetuslain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle *oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot*.

Lapsen huoltajan tai muun laillisen edustajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta. Tällöin edellytyksenä on, että tietojen pyytämisessä toimitaan yhteisymmärryksessä huoltajan kanssa ja huoltajalta pyydetty suostumus on yksilöity ja annetaan kirjallisessa muodossa. Yksilöimisellä tarkoitetaan, että suostumuspaperiin kirjoitetaan, mitä opetuksen järjestämisen seikkaa pyyntö tarkalleen ottaen koskee. Toimintakauden alussa pyydetty yleisluontoinen suostumus ei siis täytä lain vaatimusta.

Jos lapsi siirtyy toisen esiopetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydetävä lapsen tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

Tietojensaantioikeus

Opetuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta lapsen opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta,

muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä.

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, aluepäällikölle ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden lasten turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon.